

M O N T E A L E G R E

=====

MAANDBLAD ten dienste van de Gereformeerde Kolonie te Monte Alegre
Paraná --- Brasil

R e d a c t i e

M. B O S

A. N A P

R. N A U T A

Adres Redactie: Monte Alegre, Paraná, C.P. 171, Brasil.

Verschijnt op het einde van de maand.

Correspondentieadres in Nederland: R.J. Groenveld

Englumstraat 9, Oldehove Gn

Giro no 982435.

Abonnementsprijs: In Brasil: Cr\$ 2000 per halfjaar.

In Nederland en elders: f. 4,75 of Am\$ 1,50
per halfjaar.

=====

I N H O U D:

- Pag. 2 Schriftoverdenking.
" 4 Onderwijs: Keuze en Perspectief III.
" 5 Gelukwens.
 Ben nieu Geusen Liederen Boekken
" 8. Kolonisatie.
" 11. Novidades do Brasil.
" 13. Wij lezen samen de Institutie.
" 14. Portugese Rubriek.
" 15. Provinciale en plaatselijke verschillen.
" 16. Jeugdleven.
 Coöperatienieuws
" 18 Bericht
" 19. Weeroverzicht
 Varia: Verenigingsnieuws.

=====

M A A R T 1 9 6 6.

1 ° J A A R G A N G N o 3.

=====

=====

S C H R I F T O V E R D E N K I N G

=====

Paradoxaal gebed ?

Voeg dagen toe aan de dagen van den Koning,
mogen zijn jaren duren als van geslacht tot geslacht;
moge hij voor altoos tronen voor Gods aangezicht,
beschik goedertierenheid en trouw, dat zij hem behoeden.

Psalm 61 : 7, 8.

En de vier en twintig oudsten, die voor God op hun tronen
gezeten waren, wierpen zich op hun aangezicht en aanbaden
God, zeggende: "Wij danken U, Here God, Almachtige, die is
en die was, dat Gij Uw grote macht hebt opgenomen en het
koningschap hebt aanvaard; en de volkeren waren toornig
geworden, maar Uw toorn is gekomen en de tijd voor de doden
om geoordeeld te worden en om het loon te geven aan Uw
knechten, profeten, en aan de heiligen en aan hen, die Uw
naam vrezen, aan de kleinen en de groten en om te verderven
wie de aarde verderven".

Openbaring 11 : 16 - 18.

Wij geloven de volkomen eenheid der Heilige Schrift. Wanneer wij
die eenheid niet zouden geloven, dan zou de weg openstaan voor veel
twijfel en raadselachtigheid.

Hogen wij de twee boven geciteerde teksten wel naast elkaar leggen
om vanuit deze schriftplaatsen het licht van Gods openbaring te
doen schijnen bij de heimgelijke gebeurtenissen in ons koninkrijk
en rondom ons vorstenhuis ?

David bad: Voeg dagen toe aan de dagen van den Koning.

Dat bad hij in zijn éigen tijd. Een tijd, toen de koning de
toekomst voor zich en zijn huis vóór zich had. Echt een zegenwens
voor een koningschap-van-de-toekomst, hoe moeilijk David het ook
mocht hebben.

En het wás ook zo. David hád de toekomst. Het land lag aan zijn
voeten. En wat meer is: De gewisse beloften Gods aangaande de Messias
uit zijn geslacht waren hem gegeven. Wij weten, dat Davids psalmen
niet alleen persoonlijke gebeden en belijdenissen zijn.
De psalmen zijn messiaans, profetisch. Toch leefde David nog in een
tijdperk, dat zo ver verwijderd was van de Messias. Hij leefde "nu".
Hij was in het volle leven bezig aan zijn koninkrijk te bouwen.
Het was de bede voor het heden van toen, en die bede sloot ten volle
aan bij de belofte aangaande het eeuwige koningschap van de Messias
uit zijn geslacht.

Hierin mag het volk Gods van de twintigste eeuw de grond vinden
voor het gebed voor de koning en de overheden. Het Koninkrijk der
Hemelen is komende langs de middellijke weg van regeringen der over-
heden, koningen en vorsten. Voor hen rijst het gebed van Gods volk
op. Wij bidden voor het huis van Oranje en voor de Braziliaanse
regering, en vragen om een gerust en stil leven, om veiligheid,
om rechtszekerheid, - en wij danken ook voor deze dingen. Dat is
schriftuurlijk bidden. Dat is plekken op de beloften van de Here,
dat Hij in de middellijke weg, Hij, volk zal zegenen.

En nu die andere tekst.

Ook een gebed. Een dankgebed.

Een dankgebed van de verlostte kerk van God voor de definitieve overname van het koningschap door God, het uiteindelijke koningschap. Een dankgebed ook voor de toorn van God over alle ongerechtigheid. Dank voor het loon, dat de heiligen en de profeten zullen ontvangen. Dank voor het loon der zonde voor hen, die de aarde verderven, d.w.z. de aarde door hun zonden rijp voor het oordeel maken.

Twee gebeden.

Het gebed voor de koning, voor de regering, voor het vorstenhuis, en het gebed, dat straks Gods verlostte kerk zal bidden, en wat wij nu reeds mogen kennen en mogen leren. Here, leer ons bidden, vroegen de discipelen aan Jezus, en Hij leerde hen een gebed, het "Onze Vader". Maar dat was het einde van ons bidden niet. Later mochten Johannes en wij met hem hemelse gebeden leren.

Die twee gebeden strijden niet met elkaar, zij zijn niet elkaars dissonanten. Neen, ze hebben beide evenveel waarde. Een stil en gerust leven moeten we vragen. Het is daarin ook om het heil der overheidspersonen begonnen. "Dat (gebed) is goed en aangenomen voor God, onzen Heiland, die wil, dat alle mensen behouden worden en tot erkentenis der waarheid komen." (1 Tim. 2:3,4.) Maar als de kerk niet tevens bidt om Gods gedachtenis van alle werken, goede en kwade, en als de kerk niet de ware zonden der natie belijdt en openlegt voor God, dan staat de kerk niet recht. Bidden om een gerust en stil leven kan nooit een recht gebed zijn, als er niet tevens is een beving voor de wraak over de zonde. Daarom mag de bede om een stil en gerust leven geen sluitstuk van ons bidden zijn. We mogen de ogen niet sluiten voor de afval en de verlatenheid in ons staatsleven en ons volksleven. Dat moeten we de Here klagen. Dat moeten we hem voorleggen. We moeten de Here enerzijds danken en bidden om de gerustheid en de glorie van de natie en het koningshuis, omdat God daarmee Zijn regiment houdt in de wereld, en anderzijds hem de grote afval en onze grote vrees om hen, die wij eren en liefhebben, klagen. Als de kerk niet steeds bidt voor de overheid met het oog op de toekomst, op de eindtijd, op het naderende Godsrijk, dan bidt de kerk niet recht. Dan bidt de kerk voor het heden van nu alleen. David bad voor zich, en daarom, omdat hij "door het geloof" bad en profetisch bad, ook voor de toekomst van den Christus. En het volk van God van heden vervolge dit gebed, opdat het zo de hoop op de toekomst van het eeuwig rijk van God voor Zijn aangezicht belijde.

En zien we rondom ons, dan wordt er feest gevierd. Dan is daar een vorstenhuwelijk. Daarover verblijden we ons, en terecht. Dan bidden we om geluk en voorspoed. Dan klinken er de wijnglazen. En terecht. Maar vergeten we dat andere gebed niet. Dat gebed in de hemel. De dank van de vier en twintig om het loon op al deze werken. De dank om de wraak Gods over al Zijn tegenstanders. De dank om de toorn Gods over de toornig geworden volken.

Dit bedenke het volk van God, dat de afval ziet groeien, en de zonde en de verlatenheid van Gods geboden ziet toenemen.

Dan bidde Gods volk: Heil den Koning, en Uw Koninkrijk kome o Here.

Dan arbeide Gods volk tot bleef der natie, en daarin tot de afbouw van dat Koninkrijk Gods.

Dan juiche Gods volk in het geloof om de rijke weldaad Gods van een stil en gerust leven onder het bewind van Oranje, en zinge reeds nu het danklied der vier en twintig over de toorn Gods en het loon Gods die komen zullen.

Dan vrage Gods volk zò om een zegen voor bruid en bruidegom, en viere het feest. Want door die zegen wil God Lijn Koninkrijk doen vorderen.

Dan is het geen paradoxaal, geen tegenstrijdig gebed. Dan mag het ook geen eenzijdig gebed zijn. Dan is het een eenheid.

Dan zeggen we ook bij dit vorstenhuwelijk in de tijd, waarin welhaast het einde der eeuwen over ons gaat komen: Amen, amen, door U o Meer, door U alleen, om het eeuwig welbehagen, dat Gij hanteert in de gang der historie tot Uw grote dag.

R. Pauta.

O N D E R W I J S

KEUZE EN PERSPECTIEF III

Het doel, dat wij thans trachten te realiseren is de uitbreiding van onze Escola Ebenézer. En wel met een Braziliaanse afdeling. Dankbaar mogen wij zijn, dat een meisje uit de kolonie het z.g. examen "artigo 99" wilde doen om dan op de Kweekschool in Telêmaco Borba te kunnen worden toegelaten. Helaas slaagde ze de eerste maal niet voor dit zware examen; wel voor het toelatingsexamen van de Kweekschool. Daar het examen art 99 elke drie maand herhaald kan worden, is er een geringe kans, dat men haar alsnog op de Kweekschool accepteert. Indien zij daar zou mogen studeren, dan betekent dit nog niet, dat alle problemen zijn opgelost. De naam van die school geeft reeds onze moeilijkheden weer: Escola Normal Nossa Senhora da Fatima.

Er zal dus geholpen moeten worden, willen wij uiteindelijk een gereformeerde deskundige leerkracht voor de klas hebben staan.

Wat het methodische gedeelte betreft hopen we het zó op te lossen: Het Centro Regional de Pesquisas Educacionais in São Paulo is hiervoor het eerst aangewezen adres.

En verder: Amerikaanse nonnen zijn met een lagere school in Telêmaco Borba gestart. Wij vroegen hen, of onze toekomstige kwekelinge daar wat praktische ervaring zou mogen opdoen. Maar eerst hebben we de nonnen verteld wie we zijn en ongeveer dit gezegd: Wij behoren niet tot die mensen, die menen dat de verhouding Rome - Reformatie wezenlijk veranderde, en wij zijn Paulus VI er dankbaar voor dat hij onze contrasten markeerde en naar Trente verwees.

De nonnen stelden deze eerlijke verklaring op prijs en bleken bereid te helpen.

Wat het principiele gedeelte aangaat:

Reeds enige tijd geleden probeerden we contact te krijgen met de Gereformeerde Kweekschool in Groningen. Metgeen gelukte. En als leden van de Schoolvereniging mogen we er dankbaar voor zijn, dat de directeur én de leraren ons alle mogelijke hulp boden en ook op bepaalde mogelijkheden wezen, die eerst op een schoolbestuursvergadering moeten worden doorgesproken.

Geve de Here, dat onze plannen in dezen mogen slagen en indien Zijn wegen anders zijn, ook het vermogen om dan te doen wat onze hand vindt om te doen.

Een rijk perspectief voor onze kolonie opent zich, wanneer juffr. Dees zich hier komt vestigen. Ook hiervoor past de Here dank, dat Hij dit zó mogelijk wilde maken. Om U iets meer te laten zien van haar werk, neem ik hier een gedeelte van een brief over:

"Mijn huidige rooster ziet er zo uit:

6 uur koken; 2 uur voedingsleer; 5 uur zorg voor woning (onderhoud van het huis) en kleding (wassen en strijken); 1 uur dekken en dienen; 2 uur gezondheidszorg en hygiëne; 2 uur warenkennis van voedingsstoffen en huishoudelijke artikelen. - A.

3 Uur maatschappelijk inzicht; 4 uur gymnastiek; 5 uur bijbelse geschiedenis; 1 uur beroepsoriëntatie. -B.

De vakken van de A-groep zijn dus die vakken, waar onze akte speciaal voor opleidt, terwijl de B-vakken er door liefhebberij en verdere studie bij gekomen zijn. Ik denk wel, dat de eerste groep lessen ook in de kolonie sterk de nadruk zal krijgen. Ik zie dan ook als de belangrijkste de lessen over: voedingsleer, gezondheidszorg, koken, naaldvakken (naaien, breien, stofversieren)."

Geve de Here, dat aan de Escola Ebenézer voor aanvullend lager Nederlands onderwijs in getrouwheid en ijver wordt gewerkt.

Misschien mogen we U nog herinneren aan het advies van br. Glas tijdens de bespreking van dit referaat: Spreek thuis geen Portugees.

A. Nap.

De NEDERLANDSE KOLONIE te MONTE ALEGRE geeft langs deze weg eerbiedig blijk van genegenheid en trouw aan het HUIS van ORANJE en biedt haar hartelijke gelukwensen aan het Bruidspaar, H.K.H. PRINCES BEATRIX en Z.K.H. PRINS CLAUS VON AMSBERG aan, biddende de GOD, die alle ding bestuurt in de historie en onder de machten en overheden, dat dit huwelijk tot Zijn eer en tot de voleinding der historie naar Zijn grote dag moge medewerken, onder de erkenning van Zijn NAAM, die eeuwig ere moet ontvangen.

"EEN NIEU GEUSEN LIEDEN BOEKJE"

....."Ik zal 't zijn, Nassau."

Was deze wapenspreuk een belofte van bevrijding ?

Diep teleurgesteld was de prins na de mislukking van zijn broer.

Toch schreef hij hem: "Ik ben voornemens met Gbds hulp de zaak door te zetten". De zaak, de zaak, - telkens kwamen die woorden in zijn

brieven terug. De prins was een zaak begonnen, die voor hem niets dan ellende zou brengen, tegenspoed, teleurstelling. Toch liet hij nimmer de moed zakken. Want hij streed PRO REGE, LEGE ET GREGE, zoals op zijn banieren stond. Voor KONING, RECHT EN VOLK. Tegen Alva's tirannie, die het recht en het volk verachtte, en daardoor juist het gezag van de koning schaadde.

Zijn leger van 13000 man viel Limburg binnen en trok langs de Maas naar het noorden. Alva volgde hem aan de linkeroever. Hij meende, dat de prins er toch niet over zou komen. Maar hij vergiste zich. Des nachts liet de prins een afdeling ruiters bij Stockhem in de rivier van oever tot oever postvatten, acater die beschutting kon het voetvolk langzaam de stroom overtrekken en des morgens verscheen het gehele leger tot Alva's grote verbazing op de linkeroever.

Het was een kranig stuk. De prins wilde niets liever dan spoedig slag leveren, en zocht Alva op. Maar de hertog wènstte geen gevecht op dat ogenblik. Hij wist, dat de prins geen middelen had voor een langdurige veldtocht en matte hem en zijn troepen af, door telkens terug te trekken. Hij zorgde er voor, dat de prins op zijn weg in geen enkel dorp leeftocht voor zijn troepen kon vinden. Dieper trok de prins Brabant in. Nog steeds hoopte hij, dat de steden tot opstand zouden komen. Maar niemand opende voor hem de poorten, niemand zond hulp. Toen zijn troepen van de ontberingen en de wekenlange marsen uitgeput waren, leverde Alva telkens kleine gevechten, waarbij de prins veel verliezen leed. De hertog dwong hem langs een grote omweg door Henegouwen en Frankrijk af te trekken. Bij Straatsburg moest de prins zijn leger ontbinden. Hij kon zijn troepen niet betalen, verkocht zijn geschut, ja zijn lijfssieraden; zijn eigen soldaten bedreigden hem, omdat zij hun soldij niet kregen. Des nachts vluchtte hij in een schuitje de Rijn over en als boer vermomd bereikte hij Dillenburg, waar zijn moeder hem ontving en troostte.

"Ik zal 't zijn, Nassau."

Wat was er van hem over? Hij was een gebroken man, een geschandvlekte. En Alva kon aan zijn koning schrijven: "De prins is een verloren man".

Beter dan ieder ander wist de prins hoe zijn toestand was. Hij scheef aan zijn vrouw: "Onze zaken staan thans zo, dat ik mij nergens meer kan vestigen. Om nergens te veel in het oog te lopen, moet ik dan hier, dan daar zwerven. Daarom ben ik van zins de Almachtige alles in handen te geven, opdat Hij mij leiide naar zijn welbehagen. Ik voorzie, dat ik mijn leven in arbeid en moeite zal moeten doorbrengen; maar ik ben daar zeer tevreden in. En ik bid God slechts, mij in alles lijdzaam te doen berusten, zoals ik tot dusver heb mogen doen." Zijn moeder vond hem in die allerzwaarste dagen in de slotkapel gebogen voor het kruis in gebed verzonken. Zo sterkte "de verloren man" zich en sloot een verbond met de Potentaat der potentaten, een verbond, dat door geen macht ter wereld meer verbroken kon worden.

In die winterdagen van 1569 maakte iemand, die de prins goed kende, een "nieuw christelijk lied", men zong het op de wijze van een lied der Hugenoten. Het was een schoon, kunstig gedicht van vijftien coupletten; de eerste letters der coupletten vormden samen de naam Willem van Nassov. Het was voor hem alleen gedicht, een troostlied, waarin hij zelf sprak. Maar ook zijn verstrooide volk werd er in vertroost. Spoedig zong men het, overal, de geuzen bliezen het op hun trompetten, vrolijk, krachtig, - maar soms ook biddend, ernstig als een psalm. Het was het Wilhelmus, het volkslied, dat nimmer zou vergaan.

WILHELMUS van Nassouwe
ben ik van Duitsen bloed.
Den vaderland getrouwe
blijf ik tot in de doet.
Een prinse van Oranje
ben ik vrij onverveerd.
Den koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

IN Godes vrees te leven
heb ik altijd betracht
Daarom werd ik verdreven,
om land, om luid gebracht.
Maar God zal mij regeren
als een goed instrument,
dat ik zal wederkeren
in mijnen regiment.

LIJDT u, mijn ondersaten,
die oprecht zijt van aard!
God zal U niet verlaten,
al zijt gij nu bezwaard.
Die vroom begeert te leven,
bidt God nacht ende dag,
dat Hij mij kracht wil geven,
dat ik u helpen mag.

LIJF ende goed altsamen
heb ik u niet verschoond.
Mijn broeders, hoog van namen,
hebben 't u ook vertoond.
Graaf Adolf is gebleven
in Friesland, in de slag.
Zijn ziel in 't eeuwig leven
verwacht de jongste dag.

EDEL en hooggeboren
van keizerlijke stam,
een vorst des rijks verkoren,
als een vroom christen-man,
voor Godes woord geprezen
heb ik vrij onversaagd,
als een held zonder vrezen,
mijn edel bloed gewaagd.

MIJN schild ende betrouwen
zijt Gij, o God, mijn Heer.
Op U zo wil ik bouwen.
Verlaat mij nimmermeer!
Dat ik doch vroom mag blijven,
Uw dienaar t' aller stond,
de tirannie verdrijven,
die mij mijn hert doorwondt.

VAN al die mij bezwaren
en mijn vervolgers zijn,
mijn God, wil doch bewaren
de trouwe dienaar dijn!
Dat zij mij niet verrassen
in hune boze moed,
hun landen niet en wassen
in mijn onschuldig bloed.

ALS David moeste vluchten
voor Saul, de tiran,
zo heb ik moeten zuchten
met menig edelman.
Naer God heeft hem verheven,
verlost uit alle nood,
een koninkrijk gegeven
in Israël zeer groot

NA 't zuur zal ik ontvangen
van God mijn Heer dat zoet.
Daarnaar zo doet verlangen
mijn vorstelijk gemoed,

dat is, dat ik mag sterven
met ere in het veld,
een eeuwig rijk verwerven
als een getrouwe held.

NIETS doet mij meer erbarmen
in mijnen wederspoed,
dan dat men ziet verarmen
des konings landen goed.
Dat u de Spanjaards krenken,
o edel Neerland zoet,
als ik daaraan gedenke,
mijn edel hert dat bloedt.

ALS een prins opgezeten
met mijner heires kracht,
van de tiran vermeten
heb ik de slag verwacht.
Die bij Maastricht begraven,
bevreesde mijn geweld.
Mijn ruiters zag men draven
zeer moedig door dat veld.

(S)ZO het de wil des Heren
op die tijd was geweest,
had ik geern willen keren
van u dit zwaar tempeest.
Maar de Heer van hierboven,
die alle ding regeert,
die men altijd moet loven,
en heeft het niet begeerd.

(S)ZEER christ'lijk was gedreven
mijn prinselijk gemoed.
Standvastig is gebleven
mijn hert in tegenspoed.
De Heer heb ik gebeden
van mijnes herten grond,
dat Hij mijn zaak wil reden,
mijn onschuld doen bekend.

OORLOF, mijn arme schapen,
die zijt in grote nood!
Uw harder zal niet slapen,
al zijt gij nu verstrooid.
Tot God wilt u begeven!
Zijn heilzaam woord neemt aan!
Als vrome Christ'nen leven,
't zal hier haast zijn gedaan.

VOOR God wil ik belijden
en Zijner groten macht,
dat ik tot genen tijden
de koning heb veracht,
maar dat ik God de Here,
der hoogster Majesteit,
heb moeten obediëren
in der gerechtigheid.

In dit lied ontving de "verloren man" een geschenk, dat waarde had voor het gehele volk en de eeuwen verduren zou. De overwinnaar Alva gaf zich zèlf een geschenk. Hij liet uit de kanannen, die hij bij Jemningen veroverd had, voor zich zelf een standbeeld gieten en in Antwerpen oprichten. Daar stond de metalen hertog, de voet op de nek van een tweehoofdig monster: adel en volk der Nederlanden. Ja, hij was overwinnaar; de bloedraad kon woeden; de koning kon erven. Vergeefs bleef de raad der verstandigen: "Houd nu op! Het is genoeg geweest". Vorgeefs ried de paus: "Geef nu algemene vergiffenis. Dan keren de mensen weer tot de kerk terug". Neen, dáárvoor was het te laat. Vergiffenis? Het volk wilde van de tiran geen gunsten meer. Het riep hem tegen:

"Op uw pardon wij toch niet achten.
Want het is al verraderij.
Een ander wij van GÖD verwachten!"

(Uit: Joh. van Hulzen: Onze Vaderlandse Geschiedenis, 2e druk, Kok Kampen 1951.)

K O L O N I S A T I E

=====

(3e vervolg van "Die holländischen Bauersiedlungen in Brasilien", door C.M.P. van Santen.)

Na een bespreking van de andere kolonies komt op pagina 10 Monte Alegre aan de beurt. De heer Van Santen merkt dan over deze kolonie op:

"De kleine kolonie Monte Alegre ligt in de gemeente Telêmaco Borba, is ongeveer 1500 ha groot en telt 18 boerenbedrijven en 27 Hollandse gezinnen. De bevolking bedroeg in 1965 135 personen.

Deze kolonie neemt om verschillende redenen een eigen plaats in tussen de andere. Zakelijk gezien behoort zij contractueel bij een groot papierconcern, op wiens geweldig grondbezit de kolonie gevestigd is. Deze onderneming was oorspronkelijk hiermee van plan de voedselpositie van het personeel veilig te stellen en de hoge transportkosten hierop uit te schakelen. Verder hoopte men van de boeren stro te kunnen betrekken als grondstof voor het fabricageproces. Op deze manier is de kolonie Monte Alegre een voorbeeld van de verbinding van het industrialiserend en het koloniserend bezig zijn.

De kolonie onderscheidt zich verder door haar strikt religieuze grondslag. Alle kolonisten behoren tot de z.g. Vrijgemaakte (Gereformeerde Kerk, een in Holland betrekkelijk kleine groep van orthodoxe Calvinisten. Het hele leven wordt door de christelijke principes bepaald, die bij alle werkzaamheden grondig benadrukt worden.

Ben derde, zeer belangrijk onderscheid is de mate waarin in deze kleine gemeenschap het onderwijs aan de jeugd en volwassenen de aandacht ontvangt. Men ziet in School en Kerk de beste middelen om een constructief antwoord te geven op het dreigend verlies van waarden en levensstijl, waaraan men in het interior bloot staat.

Na grote aanloopmoeilijkheden heeft men ook hier het accent van alleen maar akkerbouw naar het gemengd bedrijf met veeteelt moeten verleggen. In 1965 telde de kolonie 775 stuks vee, meest volbloed of met zebu gekruist fries vee. De jaarproductie toont een snelle toename: van 360.000 lts (1955) tot 816.000 lts melk (1964). Daarnaast zijn ook kippenhouderij en varkenshouderij van enige betekenis.

De kolonie kent door haar monopolispositie bij de verkoop van haar producten en door de vaak gunstige voorwaarden bij de aankoop van grondstoffen door bemiddeling van het papierconcern een zekere stabiliteit. Er heerst in Monte Alegre een bescheiden welstand. Toch zijn er aan deze kolonie bezwaren verbonden, die haar dynamische ontwikkeling in de weg staan. Door de gebondenheid aan de toestemming van het concern voor verdere uitbreiding, zijn de expansiemogelijkheden beperkt. Dit zou in de toekomst actueel kunnen worden: van de 135 inwoners zijn 76 onder de 20 jaar. Ook kan men zich niet aan de indruk onttrekken, dat deze kolonie zich in een soort paternalistische afhankelijkheidspositie tot het concern bevindt, wat ondanks de uitstekende betrekkingen een verouderde samenlevingsvorm schijnt."

Graag willen we op dit laatste gedeelte uitvoerig reageren, maar dit zou nu te lang worden. Daarom hopen we in het april-nummer dit gedeelte opnieuw af te drukken en van commentaar te voorzien. De heer Van Santen zal ons dit niet kwalijk nemen, te meer, waar hij schreef, dat het rapport een "critische inslag heeft. Deze kritiek durven wij als koloniegemeenschap best te horen, en wanneer ze hout snijdt, zullen we er naar moeten luisteren, anderszins zullen wij een zo duidelijk mogelijk beeld van onze positie moeten geven.

A. Nap.

GROEPSEMIGRATIE EN ONTWIKKELINGSHULP.

In "Ambt en Plicht", het orgaan van het Gereformeerd Maatschappelijk Verbond, 13e jaargang nr 4, december 1965, stond een artikel, getiteld: Bedrijfsopvolging, beroepskeuze en ontwikkelingshulp in de agrarische sector, van de hand van de brs J. Meijering en Ir A. Glas. Het is een weergave van een vraaggesprek tussen deze beide heren. Nadat eerst de vraag omtrent de oplossing van vele voorkomende moeilijkheden bij erfopvolging is behandeld, en vervolgens gesproken is over verantwoorde beroepskeus voor hen, die niet meer in de landbouw terecht kunnen, kwam als derde vraagstuk aan de orde, hoe er gedacht wordt over groepsemigratie.

De vraag luidde als volgt:

(Het nu volgende is een letterlijke overname van het betreffende deel van het artikel.)

"Is er voor flinke jonge boeren perspectief in het buitenland, waarbij in de eerste plaats aan de mogelijkheid (en de wenselijkheid) van groepsemigratie wordt gedacht ?

(Antwoord) Onder ons is groepsemigratie niet onbekend.

In Brazilië is er de Gereformeerde kolonie Monte Alegre.

Deze kolonie biedt naar mijn mening voor flinke jonge boeren zeker perspectief. Onder één beding, n.l. dat men er niet in de eerste plaats heen gaat terwille van de (goede) broodwinning, of ook om boer te kunnen blijven. Punt één moet zijn, dat men het vaste voornemen heeft en dat ook de kinderen inprent en elkaar voorhoudt: we gaan naar of we zijn in Brazilië, terwille van dat land, waar nog zoveel zuigelingen sterven wegens slechte voeding en verzorging, waar nog zoveel mensen met het christendom niet in aanraking zijn gekomen, waar kortom een werkteiland ligt te uitgebreid, dat men zich afvraagt, of het nog wel verantwoord is dat boeren in hart en nieren wegens

gebrek aan mogelijkheden in Nederland een beroep buiten de landbouw zoeken.

Groepsemigratie en kolonievorming met het oogmerk om ten goede van het ontvangende land werkzaam te zijn heeft inmiddels waardering gevonden tegen de aanvankelijke theorie in, dat de emigrant moest opgaan in het nieuwe land. Zelfs heeft men deze vorm van emigratie aangemerkt als de beste vorm van ontwikkelingshulp, omdat de emigrant "zijn lot verbond met dat van het land".

Ontwikkelingshulp - Taak ?

Vindt U dat wij als Gereformeerden een taak hebben op het stuk van de ontwikkelingshulp en valt er iets concreets te noemen ?

Ja. Met name omdat wij voort kunnen bouwen op wat in Monte Alegre reeds is gedaan. Omdat we met een klein getal zijn, moeten we onze krachten niet versnipperen. Ik ken geen ander ontwikkelingsland, waar reeds een eerste aanzet van gereformeerde activiteiten op sociaal en economisch gebied aanwezig is, dan Brazilië.

En onze mensen ginds worden gewaardeerd. Wij zouden met de beste Nederlandse tradities breken als dit kolonisatiewerk in de vreemde niet werd gesteund door evangelieverkondiging, medische verzorging, onderwijs, terwijl in de gegeven omstandigheden ook kan worden gedacht aan voorlichting op landbouw-, huishoudelijk en hygiënisch gebied.

Maar dan moeten de handen hier ook ineen geslagen worden. Dan zullen de zendende kerken van Brazilië, de Vereniging Mesoz, het Geref. Maatschappelijk Verbond en de Geref. Emigratie Stichting elkaar moeten vinden in bv een overlegorgaan, dat als een werkbare eenheid contacten kan leggen tussen de kolonie Monte Alegre en de overheid.

Van de zijde van de Nederlandse overheid mag men alle steun verwachten. Op de rijksbegroting 1966 is een bedrag van 15 miljoen gulden uitgetrokken voor medefinanciering van ontwikkelingsprojecten van niet-commerciële particuliere organisaties. De rijksbijdrage belooft maximaal 75% van de kapitaalsuitgaven (grond, gebouwen, installaties). De resterende kosten en de honoraria worden dus door de betreffende organisatie gedragen. Het heeft geen zin thans op de verdere voorwaarden in te gaan. Het is wel goed, dat we letten op wat er rondom ons gebeurt op dit gebied. Deze zomer is op initiatief van de Nederlandse Zendingsraad, de Stichting Oecumenische Hulp aan Kerken en Vluchtelingen en het Convent van Christelijk-Sociale Organisaties gevormd de Interkerkelijke Coördinatie Commissie Ontwikkelingshulp (I.C.C.O.). Deze commissie beoogt in de eerste plaats te fungeren als een gesprekspartner van de Ned. Overheid inzake projecten, die vanuit protestantse en Oud-Katholieke kerken en de christelijke sociale organisaties voor medefinanciering door de overheid worden ingediend. Aldus het Geref. Gezinsblad van 31 juli 1965.

We mogen hopen, dat het christendom, dat mede door dit orgaan aan ontwikkelingslanden wordt gebracht, niet later zal blijken te hebben gefungeerd als een brug naar revolutie en communisme.

Maar dat mag voor ons geen aanleiding zijn om toeschouwer te blijven. Laten de geschiedschrijvers later niet kunnen melden, dat de Gereformeerden in Nederland Brasil opnieuw hebben verzuimd."

Vermelding verdient nog het feit, dat ds Los een keurig schetskaartje leverde als illustratie bij dit artikel.

R. Nauta.

Novidades do BRASIL

.....

Periode 10 januari - 9 februari 1966.

Algemeen

De President heeft door middel van de "Ato Institucional 3" (is: aanvulling op de Grondwet per decreet, een recht dat de huidige regering zich na de revolutie heeft aangemeten) de aanstaande verkiezingen geregeld. Nadat eerder (bij Ato Institucional 2) de indirecte verkiezing van de President en de Vice-president was bepaald, zullen thans ook de gouverneurs van de deelstaten op indirecte wijze worden gekozen. Dat wil zeggen dat de President en de Vice-president zullen worden gekozen door het Federale Congres - Kamer van Afgevaardigden en Senaat - en de gouverneurs door de Statelijke Kamer van Afgevaardigden (Provinciale Staten). In beide gevallen zal voor verkiezing absolute meerderheid van stemmen zijn vereist. De verkiezingen zijn thans vastgesteld op 3 september a.s. voor de Gouverneurs en de Vice-gouverneurs en op 3 oktober a.s. voor President en Vice-president.

De leden van de 1e en 2e Kamer (senadores en deputados) zullen wel rechtstreeks door het volk worden gekozen en wel op 15 november 1966. Voorts bepaalt de nieuwe "Ato Institucional" dat de burgemeesters van de Statelijke hoofdsteden niet meer zoals voorheen door het volk zullen worden gekozen, doch zullen worden benoemd door de gouverneur van de Staat. (De burgemeester van de federale hoofdstad, Brasília, wordt door de President benoemd.).

Dit nieuwe kiesstelsel heeft in het algemeen weinig waardering ontmoet. De oppositie acht het uitschakelen van het volk bij de verkiezingen voor President en Gouverneur een stap terug en ook de pro-regeringspers reageerde vrij negatief. In de oppositiepers werd het nieuwe systeem met bekende begrippen als "geleide democratie" e.d. gehekel. Ook de eerste reacties uit de V.S. lijken niet bemoedigend.

Inderdaad bestaat het gevaar, dat b.v. bij de verkiezingen van de President van de Republiek door de leden van het Congres, welke verkiezing openbaar en niet geheim zal zijn, op de afgevaardigden individueel of op het Congres collectief druk wordt uitgeoefend. Dit zou met name het geval kunnen zijn bij een kandidaat die door de militairen gesteund zou worden. In oppositiekringen gaan dan ook reeds stemmen op om niet deel te nemen aan de komende verkiezingen.

De regering verdedigt zich met de stelling, dat directe verkiezingen, zoals in het verleden bewezen is, in grote mate worden beïnvloed door demagogische beloften en dat het volk, dat nog geen juist begrip kan hebben voor de economische saneringspolitiek van de regering die het tot onvermijdelijke opofferingen heeft gedwongen, nog niet rijp is voor directe verkiezingen welke derhalve de continuïteit van het regime in gevaar zouden kunnen brengen. Een theorie, die overigens door de recente verkiezingen wel is bewezen.

Het democratische regime (althans in de strikte betekenis die onzerzijds aan dit begrip wordt gehecht) in Brazilië is door deze derde "Ato Institucional" niet verbeterd; veel zal thans afhangen van de President die op 3 oktober door het Congres wordt gekozen. Wanneer het een staatsman is van het gehalte van President Castello Branco, die de terugkeer naar een normaal democratisch bestel als uiteindelijk doel van de "revolutie" ziet en zijn uitgebreide bevoegdheden aanwendt ten bate van 's lands verdere ontwikkeling,

dan zal alsnog de "Ato Institutional 3" kunnen blijken tot heil van het land geweest te zijn.

Economie.

Volgens cijfers, gepubliceerd in de economische vakpers, zou het Bruto Nationaal Product in 1965 met bijna 7% zijn toegenomen, hetgeen met een bevolkingstoename van 3,5% per jaar een reële toename van het BNP per hoofd betekent. Volgens dezelfde bron wordt dit groei-proces echter hoofdzakelijk gevormd door de groei in de landbouwsector, die met een produktieaanwas van ruim 17,5% meer dan 5% van de toename van het BNP voor zijn rekening neemt, terwijl de groei van de industriële produktie met 1,66% nog geen 0,5% tot de groei van het BNP bijdraagt.

De toename van de landbouwproduktie is voornamelijk te danken aan de uitstekende koffieoogst die ^{met} plm 35 miljoen zakken 90% boven de voorgaande oogst lag, alsmede aan een grotere aardnoten-, sojabonen-, mais- en cacaoopbrengst. Het enige produkt, dat in 1965 teruggang boekte was katoen (-15%).

In de industriële sector ondergingen drie belangrijke bedrijfstakken (chemische produkten, automobielen en autoonderdelenindustrie alsmede de bouwnijverheid) een kleine achteruitgang. De textiel- en staalindustrieën boekten een, eveneens geringe, vooruitgang.

De kosten van levensonderhoud ondergingen in de verslagperiode een verdere invloed van de verhoogde transportkosten door de stijging van de benzineprijs tengevolge van de recente devaluatie van de cruzeiro. Met name in de levensmiddelensector viel een grote prijsstijging (+9%) te constateren. Volgens de officieel bekend gemaakte indexcijfers bedroeg de geldontwaarding in januari 5,1%. Een aantal industrieën dat zich in 1965 jegens de regering (Commissie voor Prijsbeheersing) had verplicht de prijzen met niet meer dan 15% te verhogen, is thans minder bereid een dergelijke verplichting aan te gaan, nu nog niet vaststaat, dat de regering erin zal slagen de inflatie in 1966 op 25 à 30% te houden. Het Economisch Plan voorzag aanvankelijk voor het afgelopen jaar en voor 1966 een percentage van 10%. Alvorens zich in dezen wederom te binden zullen vele ondernemingen ongetwijfeld eerst hun prijzen verhogen, hetgeen dan een nieuwe inflatiedruk zou veroorzaken.

Uit het voorgaande blijkt wederom, dat de monetaire autoriteiten de oorlog tegen de inflatie nog geenzins hebben gewonnen en dat de concessies die zij in de loop van het afgelopen jaar hebben moeten doen om een depressie te voorkomen hun inflationalistische vruchten hebben afgeworpen. Anderzijds overweegt de regering (wederom) een herziening van het voedselvoorzieningsbeleid. Er wordt gesproken over de opheffing van de SUNAB (Orgaan voor de Voedselvoorziening en Prijsbeheersing) welks taak door het Ministerie van Landbouw zou worden overgenomen.

De Emigratie-Attaché,
voor deze,

Drs. R. Claassen.

Naschrift van de Redactie:

Met dankbaarheid mogen we hiermede het eerste stuk van de hand van Drs. Claassen uit Rio de Janeiro een plaats geven. Wij hopen, dat door deze (wellicht) maandelijkse bijdragen een beter overzicht van de voornaamste gebeurtenissen op politiek en economisch terrein verkregen zal worden.

WIJ LEZEN SAMEN DE INSTITUTIE.

=====

Boek IV, hoofdstuk III, 2,3.

OVER DE LERAREN EN DIENAREN DER KERK, HUN VERKIEZING EN AMBT.

..... Met deze woorden toont hij aan (Ef. 4:4 e.v.), dat de dienst der mensen van welke God gebruik maakt bij het besturen der kerk de voornaamste zenuw is, waardoor de gelovigen in één lichaam verbonden zijn; verder wijst hij er op, dat de kerk op geen andere wijze ongedeerd bewaard kan worden, dan wanneer ze gesteund wordt door deze hulpmiddelen, in welke het de Here behaagd heeft de zaligheid te leggen. Christus, zegt hij, is opgevaren in de hoge, opdat Hij alles vervullen zou. En dit is de wijze der vervulling, dat Hij door middel van de dienaren, aan wie Hij het ambt heeft opgedragen en de genade verleend heeft om het ambt te verrichten, zijn gaven aan de kerk uitgedeeld en verdeeld heeft, en zichzelf zo in zekere zin tegenwoordig vertoont, de kracht zijn Geestes openbarende in deze zijn inzetting, opdat die niet ijdel en nutteloos zou zijn. Zo wordt de wederoprichting der heiligen volbracht, zo wordt het lichaam van Christus gebouwd, zo wassen wij op door alles in Hem, die het Hoofd is, en groeien onderling samen, zo worden wij allen gebracht tot de eenheid van Christus, indien de profetie onder ons kracht heeft, indien wij de apostelen ontvangen, indien wij de ons bediende leer niet verachten.

Alwie dus deze orde, waarover wij handelen, en deze soort van regering poogt te vernietigen of verkleint, alsof ze minder noodzakelijk was, legt het toe op de verstrooiing of liever gezegd de val en de ondergang der kerk. Immers het licht en de warmte der zon, of spijs en drank zijn niet zo noodzakelijk tot het koesteren en onderhouden van het tegenwoordige leven, als het ambt van apostel en herder tot het bewaren van de kerk op aarde.

Daarom heb ik er boven aan herinnerd, dat God met alle mogelijke lofwoorden de waardigheid van het ambt ons dikwijls aangeprezen heeft, opdat het bij ons, als een zaak, die alle andere dingen te boven gaat, in de hoogste eer en aanzien zou staan. Dat Hij de mensen een bijzondere weldaad schenkt door leraars voor hen te verwekken, be-tuigt Hij, wanneer Hij de profeet (Jes. 52:7) beveelt uit te roepen, dat liefelijk zijn de voeten van hen, die de vrede boodschappen, en dat hun komst gelukkig is; en wanneer Hij de apostelen het licht der wereld en het zout der aarde noemt (Matth. 5:13,14). En dit ambt kon niet schitterender versierd worden dan toen Hij zeide (Luk. 10:16): "Wie u hoort, die hoort Mij; wie u verwerpt, die verwerpt Mij." Maar er is geen aanzienlijker plaats dan bij Paulus in de tweede brief aan de Corinthiërs (hoofdstuk 3 en 4), waar hij deze kwestie als het ware opzettelijk behandelt. Hij beweert dan, dat er in de kerk niets voortreffelijker en heerlijker is dan de dienst des evangelies, omdat die de bediening is des Geestes, en der gerechtigheid en des eeuwigen levens. Deze en dergelijke woorden hebben de bedoeling, dat het besturen en in stand houden der kerk door middel van dienaars, hetwelke de Here voor altijd bevestigd heeft, bij ons niet in verachting rake en eindelijk geheel verdwijne. En hoe groot de noodzakelijkheid daarvan is, heeft Hij niet alleen met woorden, maar ook met voorbeelden verduidelijkt. Toen hij Cornelius voller het licht zijner waarheid wilde doen tegenstralen, zond Hij een engel uit de hemel, om hem te bevelen Petrus te ontbieden (Hand. 10:3).

Toen Hij wilde, dat Paulus kennis van Hem zou krijgen en hem in de kerk wilde inlijven, sprak Hij hem toe niet met zijn eigen stem (Hand. 9:6), maar verwees Hij hen naar een mens, om van hem de leer der zaligheid en de heiligmaking des Doops te ontvangen.

Indien het niet zonder reden geschiedt, dat de engel, die een uitlegger Gods is, zich onthoudt van het verhalen van Gods wil, maar beveelt een mens te ontbloeden om de leer der zaligheid mede te delen, verder dat Christus, de enige meester der gelovigen, Paulus toevertrouwd aan de onderwijzing van een mens, en wel die Paulus, die Hij besloten had in de derde hemel op te trekken en de wonderbare openbaring van onuitsprekelijke dingen waardig te keuren: wie zou dan nu die dienst durven verachten, of als overbodig voorbij durven gaan, wiens nut God door zulke bewijzen heeft willen betuigen?

P O R T U G E S E R U B R I E K

MAURÍCIO DE NASSAU

O homem que se vem pôr à testa dos holandeses em Pernambuco, e dar à conquista uma aparência de legítimo cometimento político, era realmente mais que um simples homem de guerra com qualidades excelentes de homem de Estado: pode considerar-se como um desses grandes espíritos que raro assomam na história, a reger povos, a instituir sociedades, ilustrando séculos e às vezes civilizações inteiras. Em outras circunstâncias, teria sido êle um verdadeiro criador de época na história do Novo Mundo.

Contaria João Maurício, Conde de Nassau-Siegen, uns 32 anos de idade quando veio para a América. Conquanto pela sua índole fôsse mais propenso ao estudo e à arte que às armas, havida já prestado serviços militares, e com grande valor, sob as ordens do grande Maurício, filho do Taciturno.

O Conselho de Dezenove ofereceu ao Conde o mais que era possível. Vinha êle como um soberano quase absoluto.

Por exigência dêle próprio, fôra nomeado provisoriamente por cinco anos. Além do seu sôlido, e de um tratamento de 1500 florins mensais, competia-lhe uma quota de 2 por cento sôbre os lucros que desse à Companhia.

E! de crer que vinha Maurício com muita esperança de ter aqui o seu grande papel. Chegou a trazer consigo um pessoal escolhido de homens cultos - sábios, artistas, construtores - como quem trazia mais elevado encargo que o de simplesmente governar uma colônia.

Tendo partido em outubro, veio chegar a Pernambuco a 23 de janeiro de 1637, sendo recebido com geraes demonstrações de respeito e alegria, dizem cronistas que até pelos portugueses, que se haviam já resignado ao domínio dos intrusos.

Já na primeira carta que escreve para a Europa (a 3 de fevereiro) mostra-se deslumbrado, "achando o país um dos mais belos do mundo..." E avisa que, tendo encontrado em boas condições as tropas, já se prepara para ir contra inimigos.

(Uit: Rocha Pombo: Historia do Brasil, pagina 173-174.)

PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE VERSCHILLEN

In het eerste nummer van ons blad las U, dat in de kolonies de provincies van het oude vaderland en de typische dialecten en levensgewoonten worden teruggevonden. Hierom leek het mij interessant U in te lichten uit: "De Nederlanders innerlijk en uiterlijk" van Prof. dr A. Chorus, over de Groningers, Friezen en andere inwoners van de provincies in Holland.

A. Nap.

"De GRONINGERS vormen zowat het flinkste soort mensen, dat er in Nederland voorkomt. Het zijn aanpakkers, taaie volharders, zakelijk, solied. Ze vormen een mengeling van Friese en Saksische aard, die ongeveer half-half is. Vandaar dat ze het progressieve van het Fries hebben min diens wilde radicalisme, dat bij hen getemperd wordt door de Saksische bezonnenheid en langzaamheid.

De Groninger is bijzonder zelfstandig en hij uit zich niet gemakkelijk. Van alle Nederlanders is hij waarschijnlijk degene die het meest neigt tot demping der gevoelens en tot "understatement".

Waar de Hollandër zal zeggen: "Ik heb in doodsangst gezeten", zegt de Groninger: "Ik heb ook aorig benaauwd west". Hij is geen man van grote woorden, geen man van drükte. De anekdotes over de Groninger woordkarigheid wijzen op een werkelijke eigenschap.

Tussen de Groningers is er ook nog differentiatie: de Oldambters zijn conservatiever, de oude en de nieuwe veenkolonisten zijn progressiever. Voor het opbouwen en nog meer voor het in stand houden en uitbreiden van een bedrijf, zaak of onderneming is de Groninger onovertroffen.

Tegenover al dat goede staat dat hij wat materialistisch en op de penning is, ook de neiging heeft alles alleen naar geldwaarde te taxeren en vrijwel geen zin voor poëzie heeft. De bekende Groninger K. ter Laan zegt dat kort en bondig: "De geest is gericht op nut en voordeel; dingen die niets opleveren zijn niet in tel."

De Groninger mist fantasie en hij mist echte humor. Geen Groninger zal dat toegeven, maar het blijft waar dat hij besjist alle lichtbedoelde uitspraken direct veel te ernstig opvat en in elk geval niet gemakkelijk ertoe komt zichzelf en zijn oordeel in zijn betrekkelijkheid te zien.

Goed volk om mee te werken, minder belovend als gesprekspartner of animator.

De ene Groninger die gedichten maakt zal wel protesteren tegen het voorgaande - maar over hem heb ik het niet. Naast hem staan er negen-en-negentig die zelfs nog nooit een gedicht gelezen hebben, tenzij dan voor het halen van een akte. Het valt trouwens op bij de einde-examens, hoeveel Groningers daarbij haast taalblind blijken; taal-begaafdheid is in elk geval hun zwakke kant. In de Nederlandse letterkunde zijn de Groningers vrijwel afwezig en in de schilderkunst en de muziek is het nauwelijks beter met hen gesteld. Daarentegen staan ze vooraan in de landbouwwetenschappen.

(wordt vervolgd)

Aan de lezers in Nederland,

Voor de overmaking van het abonnementsgeld kunt U gebruik maken van het gironummer van onze correspondent, de heer R.J. Groenveld, Oldehove Gn, Zijn gironummer is 9 8 2 4 3 5.

J e u g d l e v e n

ONZE LEESBIBLIOTHEEK

Zoals wij allemaal in de kolonie wel weten, waren er in de leesbibliotheek erg oude boeken, die dan ook niet meer gelezen werden. Wij hebben daarom besloten tot schifting van de boeken en aanschaf van nieuwe, hetgeen intussen heeft plaatsgevonden.

De boeken, die kort geleden nieuw in de bibliotheek gekomen zijn, zijn een schenking van het Algemeen Nederlands Verbond. Dit Verbond ijvert voor het instandhouden van de Nederlandse taal onder de geëmigreerde Nederlanders.

De opbrengst van de inzameling van eind februari heeft, tot onze grote vreugde en dankbaarheid de som van Cr\$ 100.000 opgebracht, waarvoor we alle gevers en geefsters van harte dankbaar zijn. Voor een gedeelte van dit geld zijn nu boeken besteld, die ongeveer over drie maanden hier kunnen zijn.

Met de keuze van de boeken hebben we geprobeerd iedereen tevreden te stellen. Voor de rest van het geld zullen over ongeveer een half jaar opnieuw boeken aangekocht worden.

Maar....., daar we van nu af aan geregeld onze bibliotheek vergroten willen, zullen er nieuwe boeken gekocht moeten worden, en zal de contributie vanaf 3 april van Cr\$ 30 verhoogd worden tot Cr\$ 100 per week per boek. Als men dus een boek langer dan één week in huis houdt, komt er een hogere contributie op.

Vindt U Cr\$ 100 te veel? Nee, want als men Cr\$ 2.500 voor één nieuw boek rekent, moeten daar 25 boeken voor gelezen worden, en U zult tot de conclusie komen, dat er dan nog niet zo heel veel nieuwe boeken per jaar bijgekocht kunnen worden.

Geesje Timmerman.

C o ö p e r a t i e - n i e u w s

In deze rubriek zal zo nu en dan het een en ander verteld worden over het wel en wee van de Coöperatie.

We willen deze keer een terugblik werpen naar het voorbije jaar. Het Jaarverslag 1965 is onder de leden verschenen. Uitteraard leent dit verslag zich niet voor publicatie in ons blad. Daarvoor is het veel te lang, en staan er ook zaken in, die niet interessant zijn voor een blad als dit.

Van wat wel interessant is, zullen we hieronder iets laten volgen.

Het afgelopen jaar heeft zich gekenmerkt door een rigoureuse verandering in de afzetmogelijkheden. Was tot aan het eind van 1964 de overproductie van kaas en boter in de zomer steeds met grote moeite te verkopen, daar is met ingang van precies Nieuwjaarsdag 1965 een verandering in gekomen.

Immers, op die gedenkwaardige dag verscheen de heer J.W. Roorda te Curitiba met zijn combi en vroeg tot mijn grote verbazing 30 kazen mee te mogen nemen. Waar hij ze gelaten heeft weet ik niet, maar na een week was hij er al weer en vroeg 200 kg. Dit ging zo een tijdje door. Elke week maar weer, en vandaag aan de dag doet hij het nog. Van een klein begin van 30 kazen is een

complete filiaalverkoop gegroeid met gemiddelde weekomzetten van 400 tot 800 kg kaas en 100 tot 150 kg boter. Uiteraard valt het buiten het bestek van dit artikel om in de fineses de verkoop in Curitiba te beschrijven. Misschien wil de heer Roorda dit zelf nog wel eens in ons blad doen.

We kunnen constateren, dat er een zeer vruchtbare samenwerking is ontstaan en we hopen, dat deze mag blijven bestaan tot in lengte van dagen. We kunnen onze overproductie nu kwijt. Vooral in de zomertijd is dat het grote probleem voor vrijwel de gehele zuivel-sector in Brasil. Dan is er plotseling een zo grote stroom van kaas zodat er tijden zijn dat men er elkaar a.h.w. mee om de oren smijt.

Een ander opvallend punt is de geleidelijke stijging van de vraag naar consumptiemelk, zowel in Harmonia, Cidade Nova als ook in Minas. Dit komt alleen onze netto opbrengst maar ten goede. Immers, cons. melk is voor ons het best betaalde product.. In 1965 werd 52,4% van de aangevoerde melk tot consumptiemelk verwerkt. We mogen geloof ik zeggen, dat 1965 voor de bevolking in Monte Alegre een jaar van toenemende welvaart is geweest. Vooral in de laatste maanden, toen er ineens 40% loonsverhoging bij de papierfabriek gegeven werd. Die (tijdelijke) verruiming van geldmiddelen onder de bevolking wordt alleen maar aangewend om meer te eten en te drinken hetgeen voor onze afzet wel goed is, maar voor het resterende deel van de maatschappij een bedenkelijk iets is. De stijging van de vraag naar consumptiemelk heeft zich in 1966 nog iets doorgezet. Alleen een flink stel nieuwe boeren met de daarbij behorende melkproductie kan in de toekomst garantie geven voor een goed evenwicht in de productie. Want kaas moet er ook zijn. Boter komt er vanzelf wel door de afroming. En de groei van Cidade Nova staat niet stil, in afwachting van een paar nieuwe boeren. Vooral in de op handen zijnde winter zal er een tekort aan kaas, en misschien zelfs aan melk ontstaan. De verkoop in Curitiba moest nu al worden ingekrompen.

De melkproductie van de boeren bedroeg in 1965 1.080.308 kg. In 1964 was dat 915.805 kg; aldus een meer-productie van 164.503 kg. Dit is per dag gem. 451 kg meer. Over gemiddeld 20 leveranciers omgerekend betekent dit een meer-productie per lid van 22 kg per dag. Natuurlijk is aan deze gemiddelden als zodanig weinig exacte waarde te hechten, daar de bedrijfsomstandigheden en -grootte bij ieder lid verschillend zijn. We kunnen echter rustig constateren, dat er enige vooruitgang was bij een ongeveer gelijk gebleven aantal leveranciers.

Het vetgehalte van de melk is zeer variabel, hetgeen deels afhankelijk is van de voedersituatie. In 1964 schommelde het tussen 3,35% en 3,747%, met een gemiddelde van 3,499%. In 1965 trad een verhoging op en varieerde het percentage tussen de 3,443 en 3,838, met een gemiddelde van 3,65%.

De seizoeninvloeden op de productie zijn groot. In 1964 was de laagste dagproductie 2047 kg in juni. In 1965 was de laagste dagproductie 2131 kg in mei. De hoogste dagproductie in 1964 was 3302 kg in december. In 1965 was dit 3444 kg in oktober.

Tenslotte nog iets over de melkprijs. De barometer voor onze bedrijfsuitkomsten is de consumptiemelk-prijs. In de laatste tijd speelt de hogere kaas- en boterprijs in Curitiba ook een rol.

Van 3/12'64 - 1/5'65 was de cons.-melkprijs Cr\$ 130 per ltr
 Van 1/5'65 - 15/12'65 " " " Cr\$ 150 " "
 Van 15/12'65 tot 1/4'66" " " Cr\$ 160 " "

Bezien we het verschil in melkprijs tussen de aanvang en het einde van 1965, dan blijkt dat de verhoging Cr\$ 30 is, wat neerkomt op 23%. Bedenken we er echter bij, dat de laatste verhoging pas op 15 december inging, en laten we deze verhoging nu eens even buiten beschouwing, dan blijkt dat het percentage een stuk lager ligt, n.l. ongeveer 15%. Het valt niet te ontkennen, dat bij de inflatietoestand van het Brasil van de laatste jaren de boer altijd een flink eind achteraan komt. (Waar ter wereld is dit niet het geval?) Als er dan ook sprake is van een vooruitgang in het jaar 1965, dan moet de oorzaak eerder in de verhoging van de productie (melk, eieren, varkens en veeoverschotten), dan in (niet bereikte) tijdige evenredig meegaande prijsverhogingen gezocht worden. Credietfaciliteiten van de Banco do Brasil hebben uitteraard ook een rol gespeeld. Aan inflatie onderhevige cruzeiros kunnen vrij gemakkelijk terugverdiend worden. Er is op een verantwoorde wijze goed gebruik van gemaakt.

Het zal zaak zijn de productie goed te handhaven en voort te gaan met veeselectie en mechanisatie en specialisatie in èèn der nevensectoren (varkens, kippen en misschien zaadteelt).

Januari en Februari 1966

	<u>Januari</u>	<u>Februari</u>
Aangevoerde melk	100.263 kg	83.289 kg
Gemiddelde dagproductie	3234 kg	2974 kg
Uitbetaalde melkprijs	Cr\$ 130	Cr\$ 130
Vetgehalte van de melk	3,802 %	3,904 %

Wij zijn dankbaar te kunnen melden, dat met ingang van 1 april de consumptiemelk-prijs wordt verhoogd van Cr\$ 160 op Cr\$ 190.

In Telêmaco Borba van Cr\$ 170 op Cr\$ 200. Zulks in navolging van reeds eerder ingegane verhogingen elders.

De boterprijs ging met Cr\$ 300 omhoog tot Cr\$ 2.500 per kg (Klabin-prijs). In de praktijk wordt dit een consumentenprijs van Cr\$ 3000. De kaasprijs bleef nog dezelfde, n.l. Cr\$ 1400 - Cr\$ 1700. Hieraan wordt echter gewerkt.

In Curitiba kost de kaas thans Cr\$ 2.200 op de markt en Cr\$ 2000 in de winkel. De boterprijs is Cr\$ 3000.

R. Nauta.

BERICHT

Ir P.R. Bouman schreef indertijd over v o e d e r s o r g h u m of s u i k e r s o r g h u m, wat vermoedelijk een prima gewas zou zijn om de overgang tussen de pampua en de kunstweiden te krijgen, te meer, omdat het een lichte vorst kan verdragen.

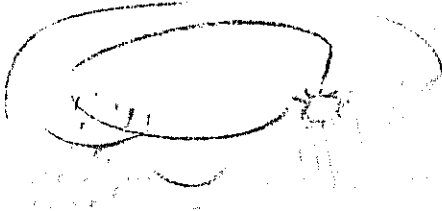
Ir Bouman heeft ons 4 soorten bezorgd om er opbrengstproeven mee te nemen en om ze te vergelijken. Doordat van deze 4 soorten sommige zeer slecht kiemden, is de stand van het gewas zeer ongelijk, zodat we ze onderling niet kunnen vergelijken, wat de opbrengst in kg betreft. Ook wegens de ongelijke bemesting (varkens) zijn er verschillen te zien.

Toch is er wel iets van te zien, en vooral nu het iess droger is. er is n.l. één soort, die meer stoelt dan de andere en die meteen ook minder last van de droogte schijnt te hebben.

Dit is een Braziliaanse soort, wat een voordeel is voor de zaaizaad voorziening. Verder zijn er nog een inlands ras en twee soorten uit Noord Amerika.

Wie belang heeft komt maar eens kijken.

M. Groenveld.

HET WEEROVERZICHT
=====

Aangezien Ir Bouman momenteel bezig is om alle gegevens uit de andere kolonies van enkele jaren in een overzicht te verwerken, dachten we, dat het beter is om met ons overzicht te wachten, tot ook deze gegevens beschikbaar zijn. Daarnaast willen we dan zo mogelijk ook gegevens uit Holland geven.

Het overzicht van de maand FEBRUARI 1966 luidt als volgt:

Dag	Temperaturen		Regen in mm	Dag	Temperaturen		Regen in mm	Dag	Temperaturen		Regen in mm
	Max.	Min.			Max.	Min.			Max.	Min.	
1	34	18	19	11	29	18	6,3	21	35	19	13,4
2	36	18	-	12	26	21	13,2	22	35	19	31,2
3	37	19	-	13	20	19	10,-	23	32	18	-
4	39	21	-	14	29	18	23,7	24	35	20	-
5	38	21	34	15	31	19	-	25	34	18	30,3
6	37	18	-	16	35	20	-	26	33	20	-
7	37	18	2,1	17	30	18	-	27	35	18	5,8
8	37	17	-	18	35	18	3,3	28	35	19	-
9	36	17	-	19	36	20	-				
10	32	18	5,1	20	38	18	10,-				

De maximum temperatuur is gemiddeld 34,1°C; de minimum temperatuur is gemiddeld 18,7°C.

Het totale aantal mm regen is geweest 207,4 mm; dit is bij 14 regendagen 14,8 mm per dag.

Het was een zeer groeizame maand, daar de regen zeer regelmatig over de gehele maand verdeeld viel.

M. Groenveld.

V A R I A

=====

VERENIGINGSNIEUWS

G e r e f. M a n n e n v e r e n. "ONDERZOEKT DE SCHRIFTEN"

Vergaderingen: 5 april. Onderwerp: Richteren 11: 11-40

Inleider H. Buitenhuis Jr.

19 april. Onderwerp: Richteren 12.

Inleider K. Sikkema.

G e r e f. V r o u w e n v e r e n. "WEES EEN ZEGEN"

Afdeling MIDDAG:

- Vergadering 5 april. Inleiding Kerkgeschiedenis Schets 3 door
Zr G. Sikkema-Groenveld.
Na de pauze lezen uit "Opdat zij allen een zijn".
- 19 april. Lezen uit "Rondom het Woord"no 11 van 1962 en
no 2 van 1963: 1 Tim. 4:6-10, door
Zr F. Sikkema-Bultema.

Afdeling AVOND:

- Vergadering 12 april. Inleiding Hebreën 7 door zr A.W. Bos
(Rondom het Woord sept. 1962)
Lezen Zr H. Buitenhuis.
- 26 april. Inleiding uit "Jeruzalem of Babylon", schets 7
door zr P. Timmerman.
Lezen zr A.W. Bos.

G e r e f. J e u g d v e r e n. "ONDERZOEKT DE SCHRIFTEN"

- Vergadering: 5 april: J.T. Sikkema, Schets 9: Zacharia 7:1-14.
- 12 april: W. Cnossen, Schets 10: Zacharia 8:1-23.
- 26 april: Vrij onderwerp.

K e i n e J e u g d v e r e n. "VAN KNOP TOT BLOEM"

- Vergadering 3 april: Behandelen Matth. 15:1-28 en Marcus 7:1-3a.
- 17 april: Inleidster Yke Cnossen over:
Matth. 15:29-39 en 16:13-18
Marc. 8:1-10
Lukas 9:18-27.

.....